

ผลของโปรแกรมส่งเสริมความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ในกลุ่มที่ใช้แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในจังหวัดบุรีรัมย์

นิภาพรณ มณีโชติวงศ์¹, อรพิน นวพงศกร², บานเย็น แสนเรียน³ อนุชิตา आयูยืน⁴

(วันที่รับบทความ: 13 สิงหาคม 2567, วันที่แก้ไข: 9 ตุลาคม 2567, วันที่ตอบรับ 15 ตุลาคม 2567)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) ศึกษาแบบกลุ่มเดียว วัดผลก่อน-หลังการทดลอง (One-Group pretest-posttest Design) วัดจุดประสงค์เพื่อศึกษาผลของ โปรแกรมส่งเสริมความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบทดลองกลุ่มเดียววัดก่อนและหลัง การได้รับโปรแกรมส่งเสริมความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ในกลุ่มที่ใช้แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ของ นักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในจังหวัดบุรีรัมย์ สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงในกลุ่มที่ใช้แอปพลิเคชัน หาคู่ออนไลน์ (Using Applications dating online) จำนวน 76 คน ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการ ศึกษา 3 สัปดาห์ ผลการวิจัย พบว่า ภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรม กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนน ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ มากกว่าก่อนการเข้าร่วม โปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) ซึ่งโปรแกรมการศึกษานี้สามารถ นำไปประยุกต์ใช้ เป็นแนวทางให้ความรู้ สร้างทัศนคติในทางบวก และส่งเสริมพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศ สัมพันธ์ ในกลุ่มนักเรียน นักศึกษา ในสถานศึกษาที่มีบริบทใกล้เคียงกันได้

คำสำคัญ: โปรแกรมการส่งเสริมความรู้, ทักษะ, พฤติกรรม การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์, กลุ่มที่ใช้แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์

¹อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ^{2,3}อาจารย์ประจำหลักสูตร คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ⁴อาจารย์ประจำหลักสูตร คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น วิทยาเขตบุรีรัมย์

Corresponding author: บานเย็น แสนเรียน email: cupidnoy2550@gmail.com.

The effect of program promote Knowledge Attitude and behavior preventing sexually transmitted diseases in the group Using Applications dating online among the students at a university in Buriram Province

Nipapan Maneechotwong¹, Orpin Navapongsakorn²,
Banyen Saenrian³, Anuchida Ayuyuen⁴

(Received 13th August 2024; Revised : 9th October 2024; Accepted 15th October 2024)

Abstract

This quasi-experimental research One-Group pretest-posttest Design. aimed to study the effect of program promote Knowledge Attitude and behavior preventing sexually transmitted diseases in the group Using Applications dating online. The samples group were purposive sampling in the group Using Applications dating online 76 students at a university in Buriram Province. The experimental group participated the program for 3 weeks. After the implementation, the results showed that the experimental group had higher mean score of knowledge, attitude and behaviors preventing sexually transmitted diseases than before the implementation with statistically significant ($p < .001$). This program should be applied to use for the students at a university in similar contexts.

keywords: sexually transmitted diseases preventing program, Knowledge, Attitude and preventing sexually transmitted diseases.

¹Program Director for the Maternal and Newborn Nursing and Midwifery Program, Faculty of nursing, Northeastern University. ^{2,3} Lecturer in the Nursing Program. Faculty of nursing, Northeastern University. ⁴ Lecturer in the Nursing Program , Faculty of nursing, Western university, Buri Ram campus. Corresponding author: Banyen Saenrian email: cupidnoy2550@gmail.com.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ นับว่าเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญมาก ซึ่งมีแนวโน้มการเกิดโรคเพิ่มขึ้นต่อเนื่องทุกปี โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนหรือวัยรุ่น ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ⁽¹⁾ สาเหตุหลักของปัญหานี้มักเกิดจากความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องในเรื่องเพศ ส่งผลให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม เช่น การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การสำส่อนทางเพศ การมีเพศสัมพันธ์แบบไม่ป้องกัน และการมีเพศสัมพันธ์กับคู่เพศเดียวกัน ซึ่งล้วนแต่เป็นพฤติกรรมที่อาจเสี่ยงต่อการติดโรคทั้งสิ้น นอกจากโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์แล้วปัญหาอื่น ๆ ที่เกิดตามมาได้แก่ การตั้งครรภ์ไม่พร้อม และการทำแท้ง⁽²⁾ ซึ่งเป็นปัญหาที่เชื่อมโยงกับพฤติกรรมทางเพศที่ไม่ปลอดภัยด้วย กอปรกับในยุคปัจจุบันที่การใช้สมาร์ตโฟนและแอปพลิเคชัน ต่าง ๆ เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน การใช้แอปหาคู่และการสื่อสารออนไลน์ก็เพิ่มขึ้นเช่นกัน ซึ่งทำให้การติดต่อและการหาคู่ง่ายขึ้น ส่งผลให้ความเสี่ยงที่อาจทำให้เกิดพฤติกรรมทางเพศที่ไม่ปลอดภัยมากขึ้นเช่นกัน จากข้อมูลในประเทศไทย พบว่าโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในกลุ่มเยาวชนอายุ 15 - 24 ปี มีแนวโน้มการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยพบโรคหนองใน สูงที่สุดที่ร้อยละ 63.7 รองลงมาคือซิฟิลิส ร้อยละ 27.9 หนองในเทียม ร้อยละ 6.7 แผลริมอ่อน ร้อยละ 5 และฝีมีะม่วง ร้อยละ 1.3⁽³⁾ ซึ่งการติดโรคเหล่านี้ถ้าขาดความรู้ก็จะมีการแพร่กระจายได้สูง⁽⁴⁾ ประกอบกับการมีพัฒนาการของแอปพลิเคชันในโทรศัพท์มือถือสมาร์ตโฟนในปัจจุบันนั้น สามารถโหลด

มาใช้งานได้อย่างง่าย และมีหลายแอปพลิเคชันที่สามารถดาวน์โหลดโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย แสดงให้เห็นว่ามีการนิยมติดต่อสื่อสารและปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่มแอปพลิเคชันที่เกี่ยวกับโซเชียลมีเดีย และการเดทติงออนไลน์มากขึ้น จากการติดต่อสื่อสารกันได้ง่าย ทำให้บุคคลมีความสัมพันธ์กันได้ง่ายซึ่งหากทั้งสองฝ่ายรู้สึกพอใจซึ่งกันและกันก็สามารถนัดเจอกันได้ง่าย เนื่องจากมีระยะทางและเวลาแสดงให้เห็นอย่างชัดเจน เพื่อให้ง่ายต่อการตัดสินใจในการเลือกสานสัมพันธ์หรือนัดเจอกัน⁽⁵⁾ ซึ่งมีความเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ที่รวดเร็ว และเกิดการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้ง่าย ทั้งอาจก่อให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ได้ป้องกันหรือป้องกันผิดวิธี และเสี่ยงต่อการท้องไม่พร้อมได้ นอกจากนี้ยังมีการศึกษาเรื่องการใช้แอปพลิเคชัน หาคู่ทินเดอร์กับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและผลลัพธ์สุขภาพทางเพศเชิงลบ ซึ่งผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของผู้ที่ใช้แอปพลิเคชันทินเดอร์ มี 3 รูปแบบ คือ การเปลี่ยนคู่นอนบ่อย การร่วมเพศโดยไม่ใช้ถุงยางอนามัย และการมีเพศสัมพันธ์แบบไม่ยินยอมพร้อมใจ โดยพฤติกรรมเสี่ยงดังกล่าวได้ส่งผลให้เกิดผลลัพธ์สุขภาพทางเพศเชิงลบ คือ การติดโรคทางเพศสัมพันธ์การตั้งครรภ์โดยไม่พึงประสงค์ และซึมเศร้าและวิตกกังวล⁽⁶⁾ นอกจากนี้ นี่ยังพบการใช้สื่อออนไลน์แสดงพฤติกรรมทางเพศ โดยโชว์รูปภาพในลักษณะการเปิดเผยสัดส่วนเรือนร่างของตนเอง และแสดงท่าทางยั่วเย้าทางเพศ มีการถ่ายภาพและอัปโหลดลงในเว็บเครือข่ายสังคมออนไลน์ เมื่อลงรูปเหล่านี้ในเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ จะมีคนให้ความสนใจ และเข้ามาแสดงความคิด

เห็นในลักษณะที่ส่อไปทางเพศ นอกจากจะมีผลกระทบทางด้านร่างกายในเรื่องการติดต่อทางเพศสัมพันธ์แล้ว ยังมีผลกระทบทางด้านจิตใจ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดมีผลกระทบด้านจิตใจ เช่น การถูกปฏิเสธ หรือผิดหวังกับสิ่งที่ต้องการ ทำให้รู้สึกเสียความมั่นใจตนเองหรือ ถ้าผิดหวังรุนแรงอาจทำร้ายตนเองได้⁽⁶⁾ จากปัญหาที่เกิดขึ้นในยุคดิจิทัลที่มีการติดต่อสื่อสารในเรื่องเพศที่เข้าถึงกันได้ง่ายและรวดเร็ว จึงส่งผลทำให้เกิดปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่มีการป้องกัน และติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้ง่ายขึ้น รวมทั้งอาจเกิดปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อม ส่งผลกระทบทั้งต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติด้วย ดังนั้น การให้ข้อมูลความรู้ การปรับเปลี่ยนทัศนคติ และการปรับพฤติกรรม เรื่องเพศสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสม จึงถือว่ามีสำคัญที่จะนำไปสู่การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้

จากทฤษฎีที่กล่าวเกี่ยวกับพฤติกรรม การรับรู้ของวัยรุ่นในยุคปัจจุบันที่กล่าวข้างต้น คณะผู้วิจัยได้ทบทวนรูปแบบการจัดโปรแกรมส่งเสริมความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่เป็นรูปแบบการให้ความรู้โดยการบรรยาย โดยใช้สื่อต่าง ๆ ผ่านกิจกรรมการอบรมและการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน แต่วิธีการให้ความรู้และให้คำปรึกษาปัญหา วัยรุ่นในเรื่องการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ผ่านกิจกรรม โปรแกรม หรือร่วมเล่นเกม ยังมีไม่มากนัก ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงดำเนินการศึกษาวิจัยผลของโปรแกรมส่งเสริมความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม การป้องกันโรคติดต่อ

ทางเพศสัมพันธ์ในนักศึกษาที่มีการใช้แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในจังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีความรู้ ทัศนคติ และมีพฤติกรรม การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่ถูกต้องเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบคะแนนความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักศึกษา ก่อนและหลังได้รับ โปรแกรมส่งเสริมความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ในกลุ่มที่ใช้แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง

สมมุติฐานของการวิจัย

ระดับความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของ นักศึกษาสูงขึ้นหลังได้รับโปรแกรมส่งเสริม พฤติกรรม การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบทดลอง กลุ่มเดียววัดก่อนและหลัง การได้รับโปรแกรมส่งเสริมความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ในกลุ่มที่ใช้แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ในจังหวัดบุรีรัมย์ สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงในกลุ่มที่ใช้แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์

(Using Applications dating online) จำนวน 76 คน ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการศึกษา 3 สัปดาห์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาค้างนี้ คือนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง ในจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 584 คน

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้างนี้ คือนักศึกษาทั้งชายและหญิง ระดับชั้นอุดมศึกษาปีที่ 1 - 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง ในจังหวัดบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2566 ที่เคยใช้แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์ จำนวนนักศึกษาทั้งสิ้น 76 คน

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้มีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป G*power โดยกำหนดค่าที่คำนึงถึงการควบคุมความคลาดเคลื่อนชนิดที่ 1 (Type I error) และชนิดที่ 2 (Type II error) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติ (Alpha) = .05 ค่าอำนาจการทดสอบ (Power of test) = 0.8 และกำหนดค่าขนาดอิทธิพล (Effect size) ที่ขนาดกลาง = 0.13⁽¹⁰⁾ หลังจากนั้นคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างจากโปรแกรมสำเร็จรูป G*power ได้กลุ่มตัวอย่าง 63 คน แต่เพื่อเป็นการป้องกันความไม่สมบูรณ์ของข้อมูลในแบบสอบถาม จึงเพิ่มกลุ่มตัวอย่างอีกร้อยละ 20⁽¹¹⁾ จำนวน 13 คน ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้างนี้รวมทั้งสิ้น 76 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือเป็นแบบสอบถามชนิดตอบเองประกอบด้วยข้อมูล 4 ส่วน ได้แก่ 1) ข้อมูลส่วนบุคคล 2) แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับโรคและวิธีการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ มีจำนวน 10 ข้อ มีคะแนนเต็ม 10 คะแนน เกณฑ์การให้คะแนน ถ้าตอบถูก ให้ 1 คะแนน ถ้าตอบผิด ให้ 0 คะแนน 3) แบบสอบถามทัศนคติในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ มีจำนวน 10 ข้อ มีคะแนนเต็ม 50 คะแนน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตรวัด ประเมินค่า (rating scale) โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด 4) แบบสอบถามพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ มีจำนวน 10 ข้อ มีคะแนนเต็ม 50 คะแนน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตรวัด ประเมินค่า (rating scale) โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด

2. เครื่องมือในการทดลอง คือ โปรแกรมการให้ความรู้เรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การป้องกัน ทัศนคติ และพฤติกรรมในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

การวิจัยครั้งนี้ทีมผู้วิจัย ได้ตระหนักถึงความเที่ยง ความตรง และความถูกต้องของเนื้อหา เพื่อให้มีความน่าเชื่อถือ ดังนั้นทีมผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการศึกษาได้รับการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ผลการตรวจสอบพบค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity Index: CVI) ดังนี้: $CVI = 0.70$, $CVI = 0.08$ และ $CVI = 1.00$ ตามลำดับ ค่าที่ได้แสดงถึงความถูกต้องของเนื้อหาตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยค่าของ CVI ที่ควรอยู่ในช่วงที่ยอมรับได้ควรมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.70 ซึ่งในกรณีนี้ ค่าที่ต่ำกว่า 0.70 (เช่น 0.08) อาจชี้ให้เห็นถึงความต้องการในการปรับปรุงเนื้อหาหรือเครื่องมือวิจัยเพิ่มเติม ค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ที่ใช้เพื่อวัดความเชื่อมั่นภายในของเครื่องมือวิจัยได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับโรคและวิธีการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ทักษะคิดในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และพฤติกรรมการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ มีค่าเท่ากับ 0.78, 0.81 และ 0.94 ตามลำดับ ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือทั้งหมดเท่ากับ 0.70

การพิทักษ์สิทธิและจริยธรรมการวิจัย

การรับรองจริยธรรมการวิจัย: โครงการวิจัยได้รับการรับรองจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ซึ่งเป็นการรับประกันว่าโครงการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมการวิจัยสิทธิในการเข้าร่วมและความลับของข้อมูล: ผู้วิจัยชี้แจงสิทธิของผู้ให้ข้อมูล รวมถึงการมีสิทธิในการตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมโครงการ

โดยไม่มีผลเสียต่อผู้ให้ข้อมูล ข้อมูลที่ได้รับจะถือเป็นความลับและใช้เฉพาะเพื่อวัตถุประสงค์ในการวิจัย

การลงนามในเอกสารยินยอม: ผู้วิจัยขอความร่วมมือให้ผู้เข้าร่วมโครงการลงนามในเอกสารยินยอม เพื่อให้การเข้าร่วมกิจกรรมเป็นไปตามหลักจริยธรรม

มาตรการความปลอดภัย: มีการดำเนินการมาตรการเพื่อป้องกันความปลอดภัยจากการติดเชื้อโควิด-19 และอุบัติเหตุต่างๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะเวลา: การเก็บรวบรวมข้อมูลเกิดขึ้นในเดือนธันวาคม 2566 - มกราคม พ.ศ. 2567
กระบวนการ: การเก็บรวบรวมข้อมูลเริ่มต้นด้วยการขออนุญาตจากมหาวิทยาลัยและขอความร่วมมือจากอาจารย์ในการประชาสัมพันธ์ จากนั้นมีการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและการเซ็นเอกสารยินยอม

การดำเนินการ: หลังจากเซ็นเอกสารยินยอม ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามก่อนการทดลอง

การดำเนินการตามที่กล่าวถึงนี้แสดงถึงความละเอียดและการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมในการวิจัยอย่างครบถ้วน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้การวิจัยมีความน่าเชื่อถือและเป็นไปตามมาตรฐานทางวิชาการ

การทดลอง ผลของโปรแกรมส่งเสริมความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ในกลุ่มที่ใช้แอปพลิเคชันหาคู่ออนไลน์

กลุ่มทดลองเข้าร่วมกิจกรรมสัปดาห์ที่ 1-3 ดังนี้

สัปดาห์ที่ 1 จัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบกลุ่ม ด้วยการสอนความรู้แบบกลุ่มใหญ่ (Large group health teaching) ที่หอประชุมมหาวิทยาลัยเนื้อหาการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ สาเหตุ อาการ กลุ่มเสี่ยง การปฏิบัติตัว การรักษา และการป้องกันการและให้ความรู้ผ่านแอปพลิเคชันออนไลน์ศึกษาเพิ่มเติม

สัปดาห์ที่ 2 แบ่งกลุ่มย่อยเป็น 7 กลุ่ม และเล่นเกมเปิดแผ่นป้าย และตอบคำถามจากข้อคำถาม

- ใครเสี่ยงที่จะติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ?

- สามารถติดโรคจากคนที่ไม่มีอาการภายนอกดูแข็งแรงปกติ ได้หรือไม่ ?

- จะปฏิบัติตัวอย่างไร เมื่อสงสัยว่าอาจติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ?

- โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ รักษาให้หายขาดได้หรือไม่ ?

- วิธีการป้องกันการเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ทำอย่างไรได้บ้าง ?

หลังจบเกม ผู้วิจัย สรุป 4 โรคติดต่ออันตราย ที่มากับเพศสัมพันธ์

สัปดาห์ที่ 3 การสะท้อนกลับด้วยผลลัพธ์ กิจกรรมในสัปดาห์ที่ 2 และให้กลุ่มทดลองตอบแบบสอบถามภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ตอบเรียบร้อยแล้วนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล แล้วประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistic) ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอนุมาน (Inferential statistic) คือ สถิติ Paired t-test

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 จำนวน และร้อยละ ของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	5	6.6
หญิง	65	85.5
เพศทางเลือก	6	7.9
อายุ		
18-19 ปี	49	64.5
20-21 ปี	24	31.6

ตารางที่ 1 จำนวน และร้อยละ ของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
22 ปีขึ้นไป	3	3.9
ที่อยู่อาศัยปัจจุบัน		
หอพัก	70	92.1
บ้านญาติ	2	2.6
บ้านบิดา มารดา/บ้านตนเอง	4	5.3

จากตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เพศหญิง ร้อยละ 85.5 อายุเฉลี่ย 18-19 ปี ร้อยละ 64.5 และส่วนใหญ่อาศัยอยู่หอพัก ร้อยละ 92.1

2. ความรู้เรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และวิธีการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

ตารางที่ 2 ร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามที่ตอบถูกก่อนและหลังให้ความรู้

ข้อที่	ความรู้	ก่อน	หลัง
		ร้อยละ	ร้อยละ
1	โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เป็นโรคที่เกิดจากเชื้อโรคได้มากกว่า 1 ชนิด	40.8	79.9
2	โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์สามารถติดต่อผ่านทางการมีเพศสัมพันธ์ได้ทางเดียว	34.2	90.8
3	การจูบในขณะที่ปากมีแผลเสี่ยงต่อการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	19.7	92.1
4	เมื่อมีเพศสัมพันธ์การใช้ถุงยางอนามัยเป็นวิธีการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่ได้ผลมากที่สุด	25.0	100
5	เป็นเรื่องธรรมดาของวัยรุ่นที่มีการแลกเปลี่ยนคู่นอน	26.3	98.7
6	เมื่อวัยรุ่นเพศชายมีฟันเปื่อยควรมีเพศสัมพันธ์เพื่อเป็นการผ่อนคลายอารมณ์	28.9	97.4
7	การหลังข้างนอนสามารถป้องกันการตั้งครรภ์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้	7.9	96.1

ตารางที่ 2 ร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามที่ตอบถูกก่อนและหลังให้ความรู้ (ต่อ)

ข้อที่	ความรู้	ก่อน	หลัง
		ร้อยละ	ร้อยละ
8	เมื่อเกิดสถานการณ์ที่ต้องไปกับเพื่อนต่างเพศสองต่อสอง การกระทำที่เหมาะสมที่สุดคือ การรู้จักหักห้ามใจ และการปฏิเสธ	43.4	100
9	คนที่มีกิจกรรมทางเพศบ่อย มีคู่นอนหลายคน อายุน้อย ไม่ใส่ถุงยางอนามัย เวลามีเพศสัมพันธ์ เสี่ยงต่อการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มากที่สุด	46.1	100
10	การใช้น้ำยาสวนล้างช่องคลอดหลังร่วมเพศแล้วสามารถป้องกันโรคติดต่อได้	32.9	100

จากตารางที่ 2 ร้อยละของนักศึกษา จำแนกตามที่ตอบถูกก่อนและหลังให้ความรู้ พบว่า ระดับความรู้ เรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และวิธีการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ หลังได้รับโปรแกรม สูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรม

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความรู้ก่อน และหลังการให้ความรู้

ความรู้	คะแนนเฉลี่ย	S.D.	MeanDiff	95%CL	t	P
ก่อน	14.05	1.38	0.16	-2.3-1.74	-12.70	.000
หลัง	16.12	0.56				

จากตารางที่ 3 พบว่า ก่อนให้ความรู้ ข้อที่ตอบถูกมากที่สุด ร้อยละ 100 คือ เมื่อมีเพศสัมพันธ์การใช้ถุงยางอนามัยเป็นวิธีการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่ได้ผลมากที่สุด เมื่อเกิดสถานการณ์ที่ต้องไปกับเพื่อนต่างเพศสองต่อสอง การกระทำที่เหมาะสมที่สุดคือ การรู้จักหักห้ามใจ และการปฏิเสธ คนที่มีกิจกรรมทางเพศบ่อย มีคู่นอนหลายคน อายุน้อย ไม่ใส่ถุงยางอนามัยเวลามีเพศสัมพันธ์ เสี่ยงต่อการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

มากที่สุด และการใช้น้ำยาสวนล้างช่องคลอดหลังร่วมเพศแล้วสามารถป้องกันการติดโรคได้ และตอบผิดมากที่สุด คือ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เป็นโรคที่เกิดจากเชื้อโรคได้มากกว่า 1 ชนิด ร้อยละ 79.9 พบข้อที่ตอบถูกรองลงมา คือ เป็นเรื่องธรรมชาติของวัยรุ่นที่มีการแลกเปลี่ยนคู่นอน เมื่อวัยรุ่นเพศชายมีผื่นเปื่อยควรมีเพศสัมพันธ์ เพื่อเป็นการผ่อนคลายอารมณ์ การหลังข้างนอกสามารถป้องกันการตั้งครรภ์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้ การจูบในขณะที่ปากมีแผล

เสี่ยงต่อการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์สามารถติดต่อผ่านทางการมีเพศสัมพันธ์ได้ทางเดียว และเมื่อเปรียบ

เทียบระดับความรู้ ก่อนอยู่ระดับปานกลาง $\bar{X} = 14.05$ (S.D. = 1.38) และหลังระดับสูง $\bar{X} = 16.12$ (S.D. = 0.56)

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติ ก่อนและหลังการให้ความรู้

ทัศนคติ	คะแนนเฉลี่ย	S.D.	Mean Diff	95% CI	t	P
ก่อน	29.94	4.86	0.71	-12.15-9.31	-15.03	.000
หลัง	40.68	4.16				

จากตารางที่ 4 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติ ก่อนและหลังให้ความรู้ พบว่า

ก่อนอยู่ระดับปานกลาง $\bar{X} = 29.94$ (S.D. = 4.86) และหลังระดับสูง $\bar{X} = 40.68$ (S.D. = 4.16)

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรม ก่อนและหลังการให้ความรู้

พฤติกรรม	คะแนนเฉลี่ย	S.D.	Mean Diff	95% CI	t	P
ก่อน	32.78	2.73	0.41	-2.38-0.71	-3.71	.000
หลัง	34.34	2.58				

จากตารางที่ 5 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรม ก่อนและหลังให้ความรู้ พบว่าก่อนอยู่ระดับปานกลาง $\bar{X} = 32.78$

(S.D. = 2.73) และหลังระดับสูง $\bar{X} = 34.34$ (S.D. = 2.58)

การอภิปรายผล

ความรู้เรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และวิธีการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ พบว่า หลังเข้าร่วมมากกว่าก่อนเข้าร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Rattananam et al.⁽⁴⁾ และ Sangchart & Duangsong⁽¹³⁾ พบว่า กลุ่มทดลองมีผลการเปลี่ยนแปลงความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ดีขึ้น เกิดจากการเข้าร่วม

โปรแกรมการส่งเสริมความรู้ ซึ่งประกอบด้วย การเรียนรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในวัยรุ่นและการปรับตัวในวัยรุ่น และการให้ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่ควรทราบ รวมถึงวิธีการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่ถูกต้อง โดยวิธีใช้สื่อรูปภาพประกอบการบรรยายที่น่าสนใจ แผ่นพับความรู้ และการร่วมอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ถาม - ตอบแลกเปลี่ยนของรางวัล รวมทั้งชี้แนะช่องทางการค้นหาสื่อความ

รู้ออนไลน์ในยุคปัจจุบันส่งผลให้นักศึกษามีการเปลี่ยนแปลงของความรู้ในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่ดีขึ้นได้

ทัศนคติในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ พบว่า หลังเข้าร่วมมีทัศนคติมากกว่า ก่อนเข้าร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Farouk & El-Sayed Ahmed⁽¹²⁾ พบว่า กลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงด้านทัศนคติในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ดีขึ้น จากการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านเจตคติ โดยคณะผู้วิจัยได้นำเสนอให้เห็นถึงความรุนแรง ผลเสียของการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสัมพันธ์ ผลเสียของการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน และการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ รวมถึงการมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อการมีพฤติกรรมในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โดยใช้สื่อพาวเวอร์พอยท์ประกอบการบรรยาย คลิปวิดีโอ เกม และการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นส่งผลให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงของทัศนคติในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่ดีขึ้นได้

พฤติกรรมในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ พบว่า หลังเข้าร่วมมีพฤติกรรมดีมากกว่าก่อนเข้าร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Olanratmanee & Jungsomjatepaisal⁽¹⁴⁾ พบว่า กลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ดีขึ้นจากการส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะในการปฏิบัติ โดยการเรียนรู้ทักษะการปฏิเสธ ฝึกทักษะด้านการตัดสินใจและแก้ไขปัญหา เมื่อเผชิญความขัดแย้งและสามารถปฏิเสธได้ และสามารถ

จัดการอารมณ์ตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้โดยให้นักศึกษาฝึกทักษะการปฏิเสธจากสถานการณ์จำลอง และกิจกรรมการสอนสาธิต และฝึกปฏิบัติการสวมถุงยางอนามัยที่ถูกวิธี ส่งผลให้นักศึกษามีการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ที่ดีขึ้นได้

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าโปรแกรมส่งเสริมพฤติกรรมในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์นี้ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงความรู้ทัศนคติในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และพฤติกรรมในการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของนักศึกษาในทางที่ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. รูปแบบการศึกษานี้สามารถนำไปประยุกต์ ใช้กับกลุ่มนักศึกษาในมหาวิทยาลัยที่มีบริบทใกล้เคียงกันได้
2. ควรให้ผู้ปกครอง หรืออาจารย์ที่ปรึกษามีส่วนร่วมในการดูแลนักศึกษามากขึ้น โดยการจัดกิจกรรมอื่นเพิ่มเติม เพื่อให้ครอบครัว หรืออาจารย์ที่ปรึกษามีส่วนร่วมในการสนับสนุน และให้กำลังใจนักศึกษาเพิ่มมากขึ้นทำให้เกิดผลดีต่อการดูแลนักศึกษาในระยะยาว

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การจัดกิจกรรมผ่านเฟซบุ๊กหรือช่องทางออนไลน์อื่นๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการศึกษา หรือการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพด้านอื่นๆ ของคนในยุคปัจจุบันเพื่อให้เกิดการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายและเพิ่ม ช่องทางการเข้าถึงบริการได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว มากยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาในรูปแบบของการวิจัย

และพัฒนา (research & development) เพื่อให้เกิดการ พัฒนาอย่างต่อเนื่อง

อ้างอิง

- พัชรารวรรณ จันทร์เพชร และฉัตรลดา ดีพร้อม. ผลของโปรแกรมส่งเสริมพฤติกรรม การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอ โพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด. วารสารพยาบาล ศาสตร์และสุขภาพ. 2564; 4(42): 58-71.
- National Health Security Office. Situations of STDsandAIDSinThailand[Internet] Bangkok: National Health Security Office. 2017. [cite 8 July 2023]. Available from <https://www.nhso.go.th/online/>
- กรมควบคุมโรค. สถานการณ์โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ 5 โรคหลักในเยาวชน ประเทศไทย ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557-2561. [อินเทอร์เน็ต] 2561. เข้าถึงเมื่อ 2 สิงหาคม 2566. เข้าถึงได้จาก: https://ddc.moph.go.th/uploads/publish/10060202005070_53840.pdf
- Rattananam S., Sangsuwa C., Nitirat P. & Pisaipan P. The effect of safe-sex promoting program on knowledge and health belief toward sexual transmitted disease and unwanted pregnancy preventionamong female adolescents.The Journal of Prapokklao Hospital Clinic Medical Education Center. 2015; 32(4): 305-22.
- ธีระพงษ์ ชูพันธ์. "Love & Sex" การนัดและพูดคุยผ่านแอปพลิเคชันหาเพื่อน กรณีศึกษาของวัยรุ่นชาย - หญิง ที่ใช้แอปพลิเคชัน Beetalk. วารสารสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ. 2563; 9(1): 145-60.
- รชิดา สิริตลลธิ. การใช้แอปพลิเคชันหา คู่ ทินเดอร์กับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และผลลัพธ์สุขภาพทางเพศเชิงลบ : การ ทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ. วารสาร นิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการนิต้า. 2564; 8(2): 25-48.
- Sangchart B. & Srijakkot J. Knowledge of HIV/ AIDS and attitudes towards sexual health of a university's nursing students. Journal of Nursing Science & Health. 2015; 38(2): 95-102.
- Sreemuang K., Malarat A. & Hunnirun P. Situation, problem and guideline of sex education learning management for developing the Buddhist way to imprint sexual risk prevention behaviors of lower secondary school students. Thammasat Medical Journal. 2016; 16(2): 253-62.
- Thampanichawat W. & Olanratmanee B. Sex education for adolescents in school: a case study in BangkokThai. Journal of Nursing Council. 2018; 33(3): 82-98.
- Polit, D. F., & Beck, C. T. Nursing research generating and assessing evidence for nursing practice. (9th ed.),

- Philadelphia, PA: Lippincott, Williams & Wilkins; 2012.
11. Roderick J. A. Little & Donald B. Rubin. Statistical Analysis with Missing Data, Second Edition. John Wiley & Sons, Inc; 2002.
 12. Farouk MS, El-Sayed Ahmed N.M. The effect of providing educational sessions about sexually transmitted diseases on knowledge and attitudes of secondary school students at Zagazig City. Journal of Nursing Education and Practice. 2018; 8(4): 16-27.
 13. Sangchart E. & Duangsong R. The effects of health education program with electronic media (facebook) on skill development for adolescent pregnancy prevention among grade 7 students. Journal of the office of DPC 7 Khon Khaen. 2016; 23(1): 96-104.
 14. Olanratmanee B. & Jungsomjatepaisal W. The effect of comprehensive sex education program on knowledge and skill of condom application to model of 2nd grade high school students. Journal of Nursing Science. 2017; 35(1): 48-60.